

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/110/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119229736
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Angelika Sopoligová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:6119229736.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Angeliky Sopoligovej a členiek senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Adriany Murínovej v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, zastúpený JUDr. Jozef Göbl, advokát so sídlom v Košiciach, Jantárová 30 proti žalovanému: D. B., nar. XX.X.XXXX, bytom v E., F. G. X, zastúpený JUDr. Ľudmila Serra, advokátka so sídlom v Košiciach, Nerudova 6, o zaplatenie 60.000,00 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Mestského súdu Košice č.k. K2-12C/39/2019-340 zo dňa 31. januára 2024

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Priznáva žalovanému proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví tohto rozhodol v tomto znení:

I. Žalobu z a m i e t a .

II. Žalovanému proti žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 50.000,00 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 30.11.2017 do zaplatenia, ako aj zmluvnej pokuty vo výške 10.000,00 eur z dôvodu, že dňa 29.11.2012 uzavrel žalovaný ako kupujúci a otec žalovaného (H. B.) ako predávajúci kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností evidovaných na liste vlastníctva č. XXX, okres E. I., J. E.- Vyšné Opátske, kat. územie F. úvráť ako pozemok parc. Reg. „C“, par.č. 795/2, zastavané plochy a nádvoria o výmere 105 m2, pozemok par. Reg. „C“ par.č. 799/1, záhrady o výmere 1223 m2, pozemok par. Reg. „C“ par.č. 799/2, zastavané plochy a nádvoria o výmere 134 m2, stavba rodinný dom súp. č. 1283, na parcele č. 799/2 na žalovaného za kúpnu cenu jedno euro. Zároveň predmetom tejto zmluvy bolo zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve H. B. bezplatne užívať predmetné nehnuteľnosti a tiež v bezplatnej doživotnej starostlivosti so zabezpečením odvozu k lekárovi, poskytovania stravy a opatrovania. Dňa 29.11.2012 uzavreli žalobca, žalovaný a H. B. B. o urovnaní, v ktorej sa dohodli, že výlučným vlastníkom vyššie špecifikovaných nehnuteľností bude žalovaný. Žalovaný mal podľa Dohody vyplatiť v lehote najneskôr do 5 rokov žalobcovi dojednanú čiastku 50.000,00 eur. V prípade omeškania so zaplatením dohodnutej sumy v dojednanej lehote sa žalovaný zaviazal zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 10.000,00 eur. Podstatou tejto Dohody o urovnaní bolo vysporiadať práva k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam ešte za života otca sporových strán tak, že žalovaný nadobudne tieto nehnuteľnosti v celosti, s tým že vyplatí 1/2 podielu pripadajúceho na žalobcu, t.j. 50.000,00 eur žalobcovi. Napriek uplynutiu dojednanej lehoty 5 rokov od povolenia vkladu vlastníckeho práva k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam v prospech žalovaného, žalovaný nevyplatil žalobcovi dojednanú

sumu 50.000,00 eur. Z tohto dôvodu žalobcovi vznikol aj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 10.000,00 eur. Napriek opakovaným výzvam zo strany žalobcu, zo strany žalovaného doposiaľ nedošlo ani k čiastočnému plneniu.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, keďže klauzula o dohodnutej zmluvnej pokute je nejasná, nezrozumiteľná, neurčitá a neobsahuje splatnosť zmluvnej pokuty s tým, že nejde o dohodu o urovanie, keďže medzi žalobcom a ním v čase uzavretia dohody neexistoval žiaden spor a čo sa týka zaplatenia sumy 50.000,00 ide o odkladaciu podmienku, keďže nedošlo doposiaľ k splatnosti sumy 50.000,00 eur.

4. Na základe vykonaného dokazovania a jeho vyhodnotenia, s odkazom na zrušujúce uznesenie Krajského súdu v Košiciach pod sp.zn. 3Co/20/2021-157 zo dňa 20.1.2022 ako aj na právne preskúmanie veci aj v zmysle ust. § 3 OZ a § 39 OZ a možnosť moderácie zmluvnej pokuty v prípade jej splatnosti podľa § 544 OZ a § 54a OZ, súd prvej inštancie vec právne posúdil v zmysle ust. § 51 Občianskeho zákonníka („OZ“), § 35 ods. 2 OZ, § 36 ods. 1, 2 OZ, § 36 ods. 5 OZ, § 37 ods. 1 OZ, § 41 OZ, § 48 OZ, § 49 OZ, § 544 ods. 1, 2 OZ a dospel k záveru, že sporové strany so svojim otcom uzatvorili dňa 29.11.2012 nepomenovanú zmluvu podľa § 51 Občianskeho zákonníka (označená sporovými stranami ako „Dohoda o urovaní“) v zmysle § 51 OZ, keďže súd nie je viazaný právnym posúdením veci sporovými stranami a pri výklade predmetného právneho úkonu vychádza aj z vôle toho, kto tento právny úkon urobil. Preto súd konštatoval, že nešlo o Dohodu o urovaní podľa § 585 OZ, nakoľko medzi sporovými stranami neexistovali žiadne sporné práva a povinnosti, ktoré by mali byť predmetom urovania, pričom zmyslom tejto dohody malo byť usporiadanie majetkových vzťahov medzi sporovými stranami, aby sa predišlo ich úprave v rámci dedičského konania. Kúpnu zmluvou, ktorá tvorila hmotnoprávny základ tejto dohody, otec sporových strán previedol na žalovaného dotknutú nehnuteľnosť zapísanú na LV č. XXX za kúpnu cenu 1 euro a následne predmetnou dohodou uzatvorenou sporovými stranami s ich otcom, sa žalovaný zaviazal vyplatiť žalobcovi polovicu hodnoty predmetnej nehnuteľnosti vo výške 50.000,00 eur. Takúto podstatu a účel tejto nepomenovanej zmluvy, ako aj záväzok žalovaného vyplatiť žalobcovi sumu 50.000,00 potvrdil aj svedok - otec sporových strán H. B. vo svojej svedeckej výpovedi na pojednávaní dňa 17.2.2020. Sporným medzi zmluvnými stranami bola platnosť dojednania zmluvnej pokuty v zmysle čl. III Zmluvy v prospech tretej osoby, pričom žalovaný zároveň namietol predčasnosť podanej žaloby z dôvodu, že splatnosť kúpnej ceny podľa čl. III posl. vety Dohody bola podľa neho viazaná na odkladaciu podmienku, ktorou mal byť predaj nehnuteľnosti žalovaným v lehote 6 rokov od uzavretia Dohody o urovaní a až následnou povinnosťou žalovaného vyplatiť sumu 50.000,00 eur spolu s pokutou 10.000,00 eur do 10 dní od prijatia kúpnej ceny za odpredaj nehnuteľnosti žalobcovi. S odkazom na ust. § 36 OZ súd prvej inštancie konštatoval, že nepomenovaná zmluva o vyplatení žalobcovi žalovaným vo výške 50.000,00 eur, ako aj dojednanie o zmluvnej pokute vo výške 10.000,00 eur je čiastočne platná, keďže v konaní bolo preukázané, že obe strany sa o otca starali.

5. Po zrušení prvého rozsudku odvolacím súdom ale došlo k zmene v skutkovom stave spočívajúcom v tom, že H. B. (otec sporových strán) písomne dňa 4.5.2020 odstúpil od kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 29.11.2012 z dôvodu, že túto uzavrel v tiesni, za nápadne nevýhodných podmienok s tým, že odstúpenie od kúpnej zmluvy žalobca a ani žalovaný nenapáda. Zrušenie kúpnej zmluvy malo za následok aj zánik právneho titulu na uzatvorenie nepomenovanej zmluvy, na základe ktorej bol žalovaný povinný vyplatiť žalobcovi sumu 50.000,00 eur spolu so zmluvnou pokutou. Následne otec sporových strán daroval predmetnú nehnuteľnosť svojmu synovi (žalovanému) a žalobcu vydedil. Na základe týchto skutočností, keďže absentuje základ pre plnenie z nepomenovanej zmluvy, ktorý odstúpenie od kúpnej zmluvy zrušil, súd konštatoval, že je žaloba nedôvodná, a preto ju súd v celom rozsahu zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 CSP s odkazom na ust. § 255 ods. 1 CSP, vychádzajúc z plného úspechu žalovaného v konaní na súde prvej inštancie.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote (včas) odvolanie žalobca. Uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, e/, f/ a h/ CSP, t.j., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhoval, aby odvolací súd jeho žalobe v plnom rozsahu vyhovel, a teda aby zmenil napadnutý rozsudok v navrhovanom znení, keďže mal za to, že súd prvej inštancie sa nedôsledne riadil ust. § 391 ods. 2 CSP, pričom súd prvej inštancie je viazaný uloženou povinnosťou odvolacieho súdu. Apeloval na to, že má dôvodné pochybnosti o pravosti podpisu zomrelého otca žalobcu a žalovaného na zmluve, so

zreteľom na jeho zdravotný stav, ktorý bližšie popisoval. Apeloval na to, že strany sporu sa dohodli (t.j. zomrelý pán H. B., žalobca pán A. B. a žalovaný pán D. B.) dňa 29.11.2012 na uzavretí kúpnej zmluvy žalovaný ako kupujúci a otec žalovaného (H. B.) ako predávajúci kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností evidovaných na liste vlastníctva č. XXX, okres E. I., J. E.- Vyšné Opátske, kat. územie F. úvrať ako pozemok parc. Reg. „C“, par.č. 795/2, zastavané plochy a nádvoría o výmere 105 m², pozemok par. Reg. „C“ par.č. 799/1, záhrady o výmere 1223 m², pozemok par. Reg. „C“ par.č. 799/2, zastavané plochy a nádvoría o výmere 134 m², stavba rodinný dom súp. č. 1283, na parcele č. 799/2 na žalovaného za kúpnu cenu jedno euro. Zároveň bolo ďalšou zmluvou zriadené vecné bremeno spočívajúce v práve H. B. bezplatne užívať predmetné nehnuteľnosti a tiež v bezplatnej doživotnej starostlivosti so zabezpečením odvozu k lekárovi, poskytovania stravy a opatrovania. Rovnako dňa 29.11.2012 uzavreli žalobca, žalovaný a H. B. tretiu dohodu Dohodu o urovaní, v ktorej sa dohodli, že výlučným vlastníkom vyššie špecifikovaných nehnuteľností bude žalovaný. Žalovaný mal podľa Dohody vyplatiť v lehote najneskôr do 5 rokov žalobcovi dojednanú čiastku 50.000,00 eur. V prípade omeškania so zaplatením dohodnutej sumy v dojednanej lehote sa žalovaný zaviazal zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 10.000,00 eur. Podstatou tejto Dohody o urovaní bolo vysporiadať práva k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam ešte za života otca sporových strán, tak že žalovaný nadobudne tieto nehnuteľnosti v celosti, s tým že vyplatí 1/2 podielu pripadajúceho na žalobcu, t.j. 50.000,00 eur žalobcovi. Napriek uplynutiu dojednanej lehoty 5 rokov od povolenia vkladu vlastníckeho práva k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam v prospech žalovaného, žalovaný nevyplatil žalobcovi dojednanú sumu 50.000,00 eur. V čl. II Dohody o urovaní zo dňa 29.11.2012 sa uvádza, že žalobca, žalovaný a H. B. sa dohodli, že D. B. (žalovaný) vyplatí svojmu bratovi A. B. (žalobca) sumu 50.000,00 eur. Táto suma vyjadruje výšku polovice hodnoty nehnuteľnosti, ktorú nadobudol na základe kúpnej zmluvy účastník dohody D. B. a to z dôvodu, že ide o nehnuteľnosť, ktorá v celosti patrila H. B.. Ako právni nástupcovia po H. B. by prichádzali do úvahy účastníci dohody D. B. a A. B.. Dohodnutá výška 50.000,00 eur predstavuje hodnotu podielu, ktorý by v prípade úmrtia H. B. pripadol v dedičskom konaní na A. B. (žalobcu). Sporným je, či z vyššie uvedeného dôvodu žalobcovi vznikol nárok za zaplatenie tejto čiastky a tiež nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 10.000,00 eur. Napriek opakovaným výzvam zo strany žalobcu, zo strany žalovaného doposiaľ nedošlo ani k čiastočnému plneniu. Dával do pozornosti skutočnosť, že žalovaný porušil hneď jednu z týchto troch samostatných listín a síce Zmluvu o zriadení vecného bremena pre svojho otca. O tomto neinformoval svojho brata – žalobcu a urobil tak ako sám povedal kvôli čerpaniu hypotéky, lebo tak požadovala banka. Minimálne z morálneho a etického princípu by mal žalovaný informovať žalobcu o takej skutočnosti, keďže na začiatku spisovali všetky 3 spomínané dohody/zmluvy otec s oboma synmi. Následne za záhadných okolností došlo pochybnému jednostrannému odstúpeniu od kúpnej zmluvy zo strany zomrelého otca a k podpisu dohody o odstúpení od tejto kúpnej zmluvy. Dohoda o urovaní je stále platná a účinná, ju nikto nenapadol, nezrušil. Z výpovede svedka H. B. (otca sporových strán) bolo viackrát potvrdené a vyplynulo z nej, že zmyslom Dohody uzavretej medzi ním a sporovými stranami, malo byť spravodlivé vyrovnanie medzi žalobcom a žalovaným tak, aby žalovaný, ktorému otec previedol nehnuteľnosti evidované na liste vlastníctva č. XXX za jedno euro vyplatil polovicu hodnoty týchto nehnuteľností, t.j. sumu vo výške 50.000,00 eur žalobcovi. Aj podľa názoru konajúceho súdu a aj podľa doterajšieho dokazovania je jasné, že sporové strany so svojim otcom uzatvorili dňa 29.11.2012 nepomenovanú zmluvu a nie Dohodu o urovaní, ako ju zmluvné strany označili. Súd nie je viazaný právnym posúdením veci sporovými stranami. Pri výklade právnych úkonov vyjadrených slovami treba okrem jazykového prejavu vychádzať aj z vôle toho, kto tento právny úkon urobil. Žalobca okamihom podpisu tejto zmluvy sa stal oprávneným prijať plnenie vo výške 50.000,00 eur, ako polovicu hodnoty nehnuteľností, ktorú v celosti nadobudol podľa kúpnej zmluvy uzavretej v ten istý deň žalovaný od svojho otca za kúpnu cenu jedno euro. Takúto podstatu a účel tejto zmluvy, a teda záväzok žalovaného vyplatiť žalobcovi sumu 50.000,00 potvrdil aj svedok H. B. vo svojej svedeckej výpovedi na pojednávaní dňa 17.2.2020. Preto mal za to, že k splatnosti záväzku o zaplatenie sumy 50.000,00 eur došlo dňom 18.12.2017, t.j. po uplynutí 5 rokov od povolenia vkladu vlastníckeho práva v prospech žalovaného na základe kúpnej zmluvy zo dňa 29.11.2012 Správou katastra Košice. Žalobca apeloval na správanie sa žalovaného a zomrelého otca p. H. B., keď následne po údajnom zrušení kúpnej zmluvy došlo k darovaniu nehnuteľnosti opäť žalovanému zo strany zomrelého otca a to deň pred jeho smrťou, čím odpadol právny dôvod vedenia tejto žaloby ako aj k zániku dlhu žalovaného dávajúc do pozornosti aj uzavretú dohodu, ktorú súd pomenoval ako nepomenovateľná zmluva, ktorou chcel nebohý otec vysporiadať svoje dedičstvo medzi synmi s poukazom na citované zákonné ustanovenia v zmysle § 35 ods. 2 OZ, § 36 ods. 1, 2, 5. Preto súd porušil zásadu formálnej pravdy a nevysporiadal sa s námietkou žalobcu ohľadne pochybnosti o pravosti podpisu zomrelého otca na odstúpení od zmluvy, nezohľadnil princípy Civilného sporového poriadku a dobré mravy, ktoré sa

jednoznačne na daný prípad majú vzťahovať a išiel nad rámec rozhodnutia odvolacieho súdu, čím je rozhodnutie nepresvedčivé a nepreskúmateľné v kontexte citovaných článkov Ústavy SR.

7. Žalovaný v podanom vyjadrení k odvolaniu nevzhladol vo veci uvádzané odvolacie dôvody. Žalobca napadané skutočnosti v rámci uplatnených odvolacích dôvodov bližšie nekonkretizuje, čím neuvádza žiadne nové podstatné skutočnosti, ktoré by mali dopad na záver súdu prvej inštancie, keďže len opakuje svoje argumenty a tvrdenia, ktoré súdu prvej inštancie už uviedol v rámci konania. Uviedol, že keď má žalobca pochybnosti o pravosti podpisu nebohého H. B. bolo to rozhodnutie nebohého pred svojou smrťou s tým, že ak zanikla zmluva, ktorá dávala hmotný predpoklad, muselo zaniknúť i právo z tohto základu vyplývajúce. Preto súd postupoval správne, keď žalobu zamietol, nakoľko spočíva v zániku právneho titulu tvoriaceho základ sporu. Mal za to, že rozhodnutie po každej stránke spĺňa zákonné predpoklady jeho preskúmateľnosti. Navrhoval rozsudok potvrdiť ako vecne správny a priznať žalovanému voči žalobcovi plný nárok na náhradu trov konania.

8. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného nevyjadril.

9. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ďalej len „CSP“), prejednal odvolanie žalobcu ako odvolanie podané včas a oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 CSP a § 380 ods. 1, 2 CSP, z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, e/, f/ a h/ CSP a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania žalobcu.

10. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 21.5.2025 o 10.20 hod. v pojednávacej miestnosti č.dv. 215/III. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia bolo zverejnené dňa 7.5.2025 na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP a § 378 ods. 1 CSP.

11. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je vymedzený inou procesnou vadou konania danou aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozsudku, čo konštatoval aj Najvyšší súd SR v Stanovisku občianskoprávneho kolégia zo dňa 3.12.2015 uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a súdov Slovenskej republiky 1/2016.

12. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

13. Neúplnosť zistenia skutkového stavu (§ 365 ods. 1 písm. e/ CSP) je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal stranou sporu navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal navrhnuté dôkazy nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Z povahy veci vyplýva, že strana, ktorá v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, musí súčasne označiť dôkaz, ktorý - hoci bol navrhovaný - nebol vykonaný a uviesť právne významné skutočnosti, ktoré, hoci boli tvrdené, súd prvej inštancie nezistoval, najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné a ďalej, že vždy musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom.

14. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové

zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1, 2 CSP, alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

15. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

16. Odvolací súd konštatuje, že odvolacie námietky žalobcu nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

17. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

18. Napadnuté rozhodnutie citované zákonné predpoklady v zmysle § 220 ods. 2 CSP nepostráda, a preto s apelom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd len dopĺňa odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v tom znení, že odvolacie námietky uplatnené zo strany žalobcu sú totožné s jeho procesným útokom, s ktorým sa súd prvej inštancie vecne správne vysporiadal a to čo sa týka procesného postupu v zmysle § 185 a nasl. CSP, keďže v spore vykonal relevantné dokazovanie pre náležité rozhodnutie v spore, ktoré vyhodnotil v zmysle § 191 a nasl. CSP, čím procesne nepochybil a rovnako vec právne správne posúdil. Keďže odôvodnenie rozhodnutia spĺňa zákonné predpoklady v zmysle § 220 ods. 2 CSP, svojim konaním neodňal súd prvej inštancie žalobcovi právo na spravodlivý proces, nakoľko súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania. Ak súd vyzve stranu, aby sa vyjadrila o určitom návrhu, ktorý sa týka postupu a vedenia konania, môže pripojiť doložku, že ak sa strana v určitej lehote nevyjadrí, bude sa predpokladať, že nemá námietky (§ 157 ods. 1, 2 CSP), pričom pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona (§ 179 ods. 1 CSP).

19. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

20. Odvolací súd uvádza, že podľa § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

21. Podľa § 191 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

22. Podľa § 191 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (1). Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak (2).

23. Súd uvádza, že predmetom tohto konania bol nárok žalobcu voči žalovanému o zaplatenie sumy 50.000,00 eur s príslušenstvom, ako aj zmluvnej pokuty vo výške 10.000,00 eur, keďže dňa 29.11.2012 uzavrel žalovaný ako kupujúci a otec žalovaného (H. B.) ako predávajúci kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností evidovaných na liste vlastníctva č. XXX, okres Košice IV, obec Košice-Vyšné Opátske, kat. územie F. G. ako pozemok parc. Reg. „C“, par. č. 795/2, zastavané plochy a nádvoría o výmere 105 m², pozemok par. Reg. „C“ par. č. 799/1, záhrady o výmere 1223 m², pozemok par. Reg. „C“ par.č. 799/2, zastavané plochy a nádvoría o výmere 134 m², stavba rodinný dom súp. č. 1283, na parcele č. 799/2 na žalovaného za kúpnu cenu jedno euro. Zároveň predmetom tejto zmluvy bolo zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve H. B. bezplatne užívať predmetné nehnuteľnosti a tiež v bezplatnej doživotnej starostlivosti so zabezpečením odvozu k lekárovi, poskytovania stravy

a opatrovania. Dňa 29.11.2012 uzavreli žalobca, žalovaný a H. B. B. o urovnaní, v ktorej sa dohodli, že výlučným vlastníkom vyššie špecifikovaných nehnuteľností bude žalovaný. Žalovaný mal podľa Dohody vyplatiť v lehote najneskôr do 5 rokov žalobcovi dojednanú čiastku 50.000,00 eur. V prípade omeškania so zaplacením dohodnutej sumy v dojednanej lehote sa žalovaný zaviazal zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 10.000,00 eur. Podstatou tejto Dohody o urovnaní bolo vysporiadať práva k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam ešte za života otca sporových strán tak, že žalovaný nadobudne tieto nehnuteľnosti v celosti, s tým že vyplatí 1/2 podielu pripadajúceho na žalobcu, t.j. 50.000,00 eur žalobcovi. Napriek uplynutiu dojednanej lehoty 5 rokov od povolenia vkladu vlastníckeho práva k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam v prospech žalovaného, žalovaný nevyplatil žalobcovi dojednanú sumu 50.000,00 eur. Z tohto dôvodu žalobcovi vznikol aj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 10.000,00 eur. Napriek opakovaným výzvam zo strany žalobcu, zo strany žalovaného doposiaľ nedošlo ani k čiastočnému plneniu.

24. Žalovaný v duplike namietol platnosť klauzuly o dohodnutej zmluvnej pokute v čl. III druhá veta Dohody, nakoľko táto je nejasná, nezrozumiteľná, neurčitá a neobsahuje splatnosť zmluvnej pokuty a rovnako aj to, že nejde o „Dohodu o urovnaní“, nakoľko medzi žalobcom a ním v čase uzavretia Dohody neexistoval žiaden spor, ktorý by sa mal predmetnou Dohodou urovnať. Preto čl. III posledná veta je podľa neho jednoznačne odkladacou podmienkou na zaplatenie sumy 50.000,00 eur, pričom nedošlo doposiaľ k splatnosti sumy 50.000,00 eur, nakoľko žalovaný mal v prípade nezaplatenia tejto sumy povinnosť odpredať nehnuteľnosti a z prijatej kúpnej ceny následne vyplatiť sumu 50.000,00 eur. Preto sa žalobca môže len domáhať uloženia povinnosti odpredať predmetné nehnuteľnosti.

25. Odvolací súd ale apeluje na to, že po zrušení rozsudku odvolacím súdom došlo k zmene v skutkovom stave sporu, nakoľko H. B. (otec sporových strán) písomne dňa 4.5.2020 odstúpil od kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 29.11.2012 z dôvodu, že túto uzavrel v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. Predmetné odstúpenie od zmluvy prevzal žalovaný dňa 5.5.2020, čo potvrdil na predmetnej listine. Odstúpenie od kúpnej zmluvy žalovaný nenapadol.

26. Rovnako ako aj súd prvej inštancie uviedol, odvolací súd konštatuje, že využitie práva odstúpiť od zmluvy zmluvnou stranou je právny dôvod zániku záväzku, resp. zmluvy. Jeho účinky spôsobujú legálny spôsob narušenia stability uzavretých právnych vzťahov medzi zmluvnými stranami. Využitie tohto práva je jednou z viacerých výnimiek zásady „pacta sunt servanda“, ktorá vedie účastníkov súkromnoprávných vzťahov k dodržiavaniu uzavretých zmlúv a zároveň predznačuje, že v prípade, keď účastník zmluvného vzťahu zmluvu nedodrží, t.j. poruší právnu povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy, postihnú ho nepriaznivé zodpovednostné následky (sankcia). Odstúpenie od zmluvy je jednostranným adresným právnym úkonom, ktorý ak je v súlade s právom, spôsobí účinky bez ohľadu na vôľu alebo súhlas zmluvného partnera. V dôsledku tohto odstúpenia od zmluvy zo strany H. B. (ako predávajúceho) došlo „ex lege“ k zrušeniu kúpnej zmluvy zo dňa 29.11.2012 od počiatku, t.j. „ex tunc“. V dôsledku tohto odstúpenia tak došlo k zániku práv a povinností z tejto kúpnej zmluvy prameniace a teda sa obnovilo pôvodné vlastnícke právo prevodcu H. B. k predmetnej nehnuteľnosti. Ak by aj podpis na jednostrannom odstúpení od kúpnej zmluvy nepatrila H. B., existovala tu aj Dohoda o odstúpení od kúpnej zmluvy zo dňa 22.6.2020, na ktorej boli podpisy účastníkov (teda aj podpis otca H. B.) overené notárkou JUDr. Vierou Šmajdovou. Z LV č. XXX zo dňa 18.9.2022 vyplynulo, že vlastníkom nehnuteľnosti sa stal H. B. na základe Dohody o odstúpení od kúpnej zmluvy Z-4919/2020 zo dňa 1.7.2020 č.z. 278/20. Dohoda medzi sporovými stranami o povinnosti žalovaného vyplatiť žalobcovi sumu 50.000,00 eur bola viazaná na okolnosť, že žalovaný bude vlastníkom dotknutej nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy zo dňa 29.11.2012, čo ale v dôsledku zrušenia kúpnej zmluvy „ex tunc“, od jej počiatku zaniklo. Teda zanikol právny titul na uzatvorenie dohody (nepomenovanej zmluvy), na základe ktorej bol žalovaný povinný vyplatiť žalobcovi sumu 50.000,00 eur spolu so zmluvnou pokutou, keďže táto dohoda stratila svoj materiálny základ.

27. Odvolací súd sa tak stotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí, že na uvedenom nemení nič ani tá skutočnosť, že otec sporových strán sa rozhodol za života „po odstúpení od kúpnej zmluvy, darovať predmetnú nehnuteľnosť svojmu synovi - žalovanému a následne žalobcu vydedil.“

28. S poukazom na hore uvádzané skutočnosti, tak po zrušení prvotného rozhodnutia súdu prvej inštancie v znení uznesenia Krajského súdu v Košiciach č.k. 3Co/20/2021-157 zo dňa 2.1.2022, došlo

dňa 4.5.2020 k odstúpeniu od kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 29.11.2012, ktoré napadnuté nebolo, dôsledkom čoho došlo k zrušeniu kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a jeho otcom dňa 29.11.2012 a tak k zániku právneho titulu na uzatvorenie dohody (nepomenovanej zmluvy), na základe ktorej bol žalovaný povinný vyplatiť žalobcovi sumu 50.000,00 eur spolu so zmluvnou pokutou, a teda došlo k zániku dlhu v dôsledku zániku právneho titulu tvoriaceho základ uplatneného nároku. Keďže žalobca podanú žalobu nevzal späť v zmysle § 144 CSP, súdu prvej inštancie tak neostávalo iné ako zamietnuť žalobu v celom rozsahu, keďže nemal materiálny základ na to, aby žalobe žalobcov mohol vyhovieť v tomto konaní.

29. Skutočnosti prameniace z platnosti odstúpenia od zmluvy, ako aj darovacej zmluvy, môžu byť žalobcom namietané v inom konaní, a teda aj uvádzaná skutočnosť, že podpis na uzavretých zmluvách nie je ich nebohého otca a to s poukazom na jeho zdravotný stav, kde práve v takomto súdnom konaní titulom neplatnosti uzavretých zmlúv je oprávnený žalobca namietat' ním uvádzané skutočnosti, nie ale v tomto konaní, kde predmetom konania bolo zaplatenie sumy titulom uzavretej nepomenovanej zmluvy, z ktorého vyplýval nárok na zaplatenie žalovanej sumy vo výške 50.000,00 eur s príslušenstvom ako aj zmluvnej pokuty, ktorá ale z dôvodu odstúpenia od kúpnej zmluvy zanikla, čím zanikol aj dlh žalovaného voči žalobcovi, keďže k darovaniu môže dôjsť len bezvýhradne, t.j. nemožno poskytnutie daru viazať na splnenie alebo nesplnenie akejkoľvek podmienky. V prípade, že došlo k vydedeniu žalobcu, právny titul vydedenia sa viaže na splnenie zákonných predpokladov, pričom netreba ani zabúdať na to, že žalobca je neopomenuteľný dedič v rámci dedičského konania.

30. Preto v tomto konaní sú odvolacie námietky žalobcu, že súd prvej inštancie konal v rozpore s ust. § 391 ods. 2 CSP, že nereflektoval na procesný útok žalobcu, že podpis ich otca sa nenachádza na odstúpení od zmluvy ako aj na darovacej zmluve, a že doposiaľ žalovaný žalobcovi žalovanú sumu neuhradil, právne irelevantné v tomto konaní, keďže sa viažu už k inému konaniu v prípade podania žaloby a to titulom neplatnosti predmetných uzavretých zmlúv, kde žalobca ale dôkaznými prostriedkami, t.j. procesným útokom musí ním tvrdené skutočnosti preukázať na to, aby bol v konaní procesne úspešný, keďže strany sporu v prípade neunesenia tvrdených dôkazných skutočností znášajú bremeno procesného neúspechu v konaní, čo je spojené aj so znášaním náhrady trov konania z dôvodu ich neúspechu v takomto konaní.

31. Vzhľadom k horeuvedeným skutočnostiam je preto odvolanie žalobcu nedôvodné a právne irelevantné, čím sú aj odvolacie námietky žalobcu, a preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP s odkazom na ust. § 387 ods. 2 CSP.

32. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, a z dôvodu plného úspechu žalovaného v odvolacom konaní priznal žalovanému proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania s tým, že o výške priznaných nárokov v celom konaní na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní, rozhodne súd prvej inštancie procesným postupom v zmysle § 262 ods. 2 CSP, keďže odvolací súd nevzhliadol v spore dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie n i e j e príпустné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je príпустné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je príпустné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).